PÉLDÁZATOK 4/9

Az irgalmas samaritánus

IGE & GONDOLATOK | BIBLIA TANULMÁNYOZÁS | SZAKMAI ANYAGOK | JÁTÉKOK
ÉNEKEK | TÉMAFELDOLGOZÁS | KÉRDÉSEK | KITEKINTŐ

IGESZAKASZ

Lk 10,25-37

25 Ekkor felállt egy törvénytudó, hogy megkísértse őt, és ezt kérdezte: Mester, mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet? 26 Ő pedig ezt mondta neki: Mi van megírva a törvényben? Hogyan olvasod? 27 Ő pedig így válaszolt: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből és teljes elmédből, és felebarátodat, mint magadat.” 28 Jézus ezt mondta neki: Helyesen feleltél: tedd ezt, és élni fogsz. 29 Ő viszont igazolni akarta magát, ezért megkérdezte Jézustól: De ki a felebarátom? 30 Válaszul Jézus ezt mondta neki:
Egy ember ment le Jeruzsálemből Jerikóba, és rablók kezébe esett, akik kifosztották, meg is verték, azután félholtan otthagyva elmentek. 31 Történetesen egy pap ment azon az úton lefelé, de amikor meglátta, elkerülte. 32 Hasonlóképpen egy lévita is odaért arra a helyre, de amikor meglátta, ő is elkerülte. 33 Egy arra utazó samaritánus pedig, amikor odaért hozzá és meglátta, megszánta, 34 odament, olajat és bort öntött sebeire, és bekötötte azokat. Azután feltette őt a saját állatára, elvitte egy fogadóba, és gondját viselte. 35 Másnap elővett két dénárt, odaadta a fogadósnak, és azt mondta neki: Viselj rá gondot, és ha valamit még ráköltesz, amikor visszatérek, megadom neked.
36 Mit gondolsz, e három közül ki volt a felebarátja a rablók kezébe esett embernek? 37 Ő így felelt: Az, aki irgalmas volt hozzá. Jézus erre ezt mondta neki: Menj el, te is hasonlóképpen cselekedj!

SZAKMAI ANYAGOK

- Módszertani ismertető: Bibliológ
- Cseri Kálmán prédikáció: **Irgalmasság**
- Cseri Kálmán prédikáció: **Az irgalmasság mozdulatai**

ÉNEKEK

- Irgalmas Istenünk jóságát
- Az Úr énnékem őriző pásztorom
- A mélyből hozzád száll szavam
- Kegyelmed rám talált
- Menedék
- Egyedüli reményem

TÉMÁRA HANGOLÓ

A módszer általános leírását és célját megtalálod mellékletként, illetve itt is, a szakmai anyagoknál: Módszertani ismertető néven.

SZÓFELHŐ

Készítsünk a fiatalokkal egy szófelhőt. A tábla közepére írjuk fel az „irgalom” szót és post-itek segítségével gyűjtsünk szavakat, amelyek leírják az irgalom jelentését, vagy ami eszükbe jut róla.

MÉSZ VAGY MARADSZ?

A tér két oldalát kijelölöd: egyik oldal = megállok, másik oldal = továbbmegyek. Mondasz helyzeteket, és a résztvevők oda állnak, amerre inkább reagálnának.

Példák:

- ha valaki elmondana neked valami fontosat, de épp sietnél
- ha valaki a folyosón egyedül ül, és látszik rajta, hogy szomorú
- ha egy kisebb gyerek elejt valamit, és nem mer lehajolni érte
- ha valaki rossz irányba indul, és észreveszed, de nem ismered
- ha egy ismerősöd próbálja magát tartani, de a sírás határán áll
- ha valaki segítséget kér, de nem tőled, hanem csak „valakitől”
- ha látod, hogy valakit kirekesztenek egy játékból vagy beszélgetésből
- ha valaki megsérül, de a többiek már továbbmentek
- ha valaki nehéz csomagot cipel, és látszik, hogy segítségre szorul
- ha valaki elesett, és fel kellene segíteni
- ha valaki nem mer megszólalni a csoportban
- ha sietsz, de valaki megszólít
- ha fáradt vagy, de valaki segítségre szorul

TÖRTÉNET BIBLIOLÓGGAL

PROLÓGUS

Egy különleges bibliatanulmányozásra hívlak most benneteket: bibliológot fogunk átélni. Ez nem egyszerű felolvasás lesz, hanem egy olyan közös belehelyezkedés a történetbe, ahol megpróbáljuk nemcsak hallani, hanem belülről is megérezni a szereplők helyzetét.

Fel fogok olvasni néhány verset a Bibliából, és közben kiemelek egy-egy szereplőt. Ilyenkor arra kérlek benneteket, hogy képzeljétek el: most te vagy az a szereplő. Aztán kérdést fogok feltenni neki, és ti a saját szavaitokkal, a saját gondolataitokkal válaszolhattok rá.
Ha van válaszod, jelezd a kezed felemelésével, és odalépek hozzád. Te pedig megszólalhatsz, így például: „Én, a pap, azt érzem…” vagy: „Én, a samaritánus, ezt gondolom…”

Aztán én visszhangozni fogom a válaszodat, hogy mindenki hallhassa.

Két fontos alapszabály van:

1. Nincs rossz válasz. Itt most nem a helyesség a lényeg, hanem az, hogy megengedjük magunknak a gondolkodást.
2. Nincs sorrend és nincs kötelező megszólalás. Akkor szólalsz meg, ha szeretnél. Ha most inkább csendben maradnál, az is teljesen rendben van.

Ha senki nem szólal meg, akkor én folytatom tovább, és úgy is végigmegyünk a történeten.

BEVEZETÉS

Akkor induljunk is el együtt, és távolodjunk el egy kicsit a mától, időben és térben is.

Gondolatban elhagyjuk a gyülekezetet, elhagyjuk Magyarországot, és visszautazunk körülbelül kétezer évet az időben. Kilépünk a jelenből, és belépünk egy egészen más világba: Júdea földjére, Jézus korába.

Most megérkezünk egy poros, köves útra, amely Jeruzsálemből vezet Jerikó felé. Ez az út hosszú, lejtős, és a távolba vesz. Képzeljük el a forró vidéket, a száraz földet, a kanyargó ösvényt, amelyen utazók járnak. Ezen az úton hangzik el Jézus egyik története, egy példázat, amellyel a tanítványait tanította.

TÖRTÉNET

Lk 10, 30
„Egy ember ment le Jeruzsálemből Jerikóba”

- **Szerepfelvétel**: Képzeld el, hogy te vagy ez az ember, aki útra kelt Jeruzsálemből Jerikóba. Már úton vagy egy ideje, eltávolodtál a város zajától, de még hosszú az út előtted.
- **Kérdés**: Mit gondolsz az utazásról?
- **Kiléptetés**: Köszönöm, hogy megosztottad velünk, milyen neked ezen az úton járni. Köszönöm, utazó!

Lk 10, 30-32
„Egy ember ment le Jeruzsálemből Jerikóba, és rablók kezébe esett, akik kifosztották, meg is verték, azután félholtan otthagyva elmentek. Történetesen egy pap ment azon az úton lefelé, de amikor meglátta, elkerülte. Hasonlóképpen egy lévita is odaért arra a helyre, de amikor meglátta, ő is elkerülte.”

- **Szerepfelvétel**: Most te vagy a lévita. A léviták Izrael népében különleges szolgálatot kaptak: Lévi törzséhez tartoztak, és a templomi élet körül szolgáltak. Segítettek a szent hely rendjében, a tisztaság fenntartásában, az istentiszteleti szolgálatokban. Olyan emberek voltak, akikről azt gondolhatták volna mások: ők biztosan ismerik Isten törvényét, biztosan tudják, mi a helyes. Most azonban itt állsz ezen az úton. Látod a bajba jutott embert.
- **Kérdés**: Milyen érzések törnek fel benned, amint meglátod a tetthelyet, és elhaladsz mellette?
- **Kiléptetés**: Köszönöm, lévita, hogy velünk voltál ezen az úton. Köszönöm a gondolataidat, az érzéseidet és azt, hogy megmutattad nekünk, milyen belülről ezt a helyzetet átélni.

Lk 10, 33-34
„Egy arra utazó samaritánus pedig, amikor odaért hozzá és meglátta, megszánta, odament, olajat és bort öntött sebeire, és bekötötte azokat. Azután feltette őt a saját állatára, elvitte egy fogadóba, és gondját viselte.”

- **Szerepfelvétel**: Most te vagy a fogadós.
- A fogadó hely az úton járó emberek számára menedék lehetett: pihenőhely, szállás, biztonság egy veszélyes útszakasz után. Te sokféle embert láttál már megfordulni itt: utazókat, fáradtakat, sebesülteket, idegeneket. És most belép hozzád egy samaritánus egy sérült, félholt emberrel. Nem szokványos jelenet ez. A samaritánusok és a zsidók között Jézus korában régi feszültség volt. Nem néztek egymásra bizalommal, sőt sokszor idegenként, sőt ellenségesen tekintettek egymásra.
- **Kérdés**: Milyen reakciót vált ki belőled az, hogy látod a samaritánus tetteit?
- **Kiléptetés**: Köszönöm, fogadós, hogy velünk együtt figyeltél erre a különös jelenetre. Köszönjük a látásodat és a reakciódat!

Lk 10, 35
„Másnap elővett két dénárt, odaadta a fogadósnak, és azt mondta neki: Viselj rá gondot, és ha valamit még ráköltesz, amikor visszatérek, megadom neked.”

- **Szerepfelvétel**: Te vagy az az ember, akit a samaritáus elhozott a fogadóba. Magadhoz térsz a fogadóban és megtudod a fogadóstól, hogy mit tett érted a samaritánus.
- **Kérdés**: Milyen érzések töltik el a szíved?
- **Kiléptetés**: Köszönöm neked is, hogy beengedtél minket ebbe a törékeny pillanatba. Köszönjük, hogy velünk voltál!

EPILÓGUS

Köszönöm az összes szereplőnek, az embernek az úton, a lévitának és a fogadósnak. Köszönöm minden résztvevőnek, hogy velem gondolkodtatok. De most nem maradunk tovább ebben a jerikói úton. Fokozatosan visszatérünk a jelenbe, visszaérkezünk a saját terünkbe, a saját csoportunkba, a mai napra.

Nézzetek körül egy pillanatra. Lássátok meg újra a teret, amelyben most vagyunk. Mosolyogjatok rá valakire magatok mellett. Érezzétek meg, hogy itt vagyunk egymással, a mai valóságban.

És ha szeretnétek, most válthattok is egy helyet a körben: keressetek magatoknak egy új helyet, és üljetek le oda úgy, hogy közben magatokkal hozzátok ennek a történetnek az üzenetét is.

Ez a történet nem csupán egy régi esemény elbeszélése, hanem példázat: Jézus olyan történetként mondja el, amely tükröt tart elénk.
A Bibliában így olvassuk ezt a példázatot (olvassuk fel az egész történetet – Lk 10,25-37.)

REFLEXIÓ

HÁROMSZÖGELÉS

- A kör közepén kijelölünk egy háromszöget. A három csúcs a következő címeket viseli: meglepődtem – tanultam – kihívás volt számomra.
- A fiatalokat kérjük meg, hogy álljanak a háromszögön belül oda, amely leginkább jellemzi a bibliológos élményüket, majd a hozzájuk legközelebb állóval beszéljék meg, miért oda álltak.

PÁROKBAN KÉRDÉSEKKEL

Csak forduljanak össze a melletük ülővel és beszéljék meg a következő kérdéseket:

- Melyik momentum lepett meg?
- Mit viszel el magaddal a történetből?

ELMÉLYÍTÉS

MONTÁZS

- A csoportot osszuk három kisebb csoportra. Az egyik csoportnak adjuk a samaritánus szerepét, a másiknak pedig a lévita vagy pap szerepét, a harmadik csoport pedig a megmentett ember szerepével foglalkozzon.
- Az első 2 percben a csapatok gyűtsenek össze mindent, ami eszükbe jut a megadott szereplő kapcsán.
- A következő 3 percben rakjunk a kör közepére mindenféle eszközt, amiből montázst tudnak készíteni a fiatalok, még csak azt a feladatot adjuk nekik, hogy tervezzenek egy szép plakátot, de még nem nyúlhatnak az eszközökhöz.
- A következő 5 percben készítsék el a plakátot, majd 1-1 percben mutassák be a többieknek a művüket.

ÉRZELEM KÁRTYÁKKAL

- Készítsünk elő érzelemkártyákat vagy képkártyákat, pl Soularium, Dixit, Mackó kártya, Bensőm stb.
- Terítsük ki a kártyákat, és kérjük meg a fiatalokat, hogy nézzenek végig rajtuk, majd válasszanak egyet, amelyik számukra most leginkább bemutatja az irgalmat.
- Ezután kérhetjük őket, hogy röviden mondják el:
  - miért azt a kártyát választották,
  - melyik szereplőhöz kapcsolják,
  - milyen élethelyzet jut eszükbe róla.
- További beszélgetésindító kérdések lehetnek:
  - Milyen érzés az, amikor észrevesznek?
  - Milyen érzés az, amikor valaki tovább megy mellettem?
  - Mi segít abban, hogy ne csak lássam, hanem észre is vegyem a másikat?
  - Milyen lenne ma „irgalmasnak lenni” az iskolában, otthon, barátok között vagy itt a közösségben?

LEZÁRÁS

Mindenki mondjon egy szót arról, ami megérintette a mai alkalmon. Akár egyszavas ima is lehet.

Óravázlatot összeállította: Janiné Sándor Kincső